

Informace o činnosti ÚSTR za období od 3. července – 24. září 2013

Konference, semináře a přednášky

- **9. 8. 2013**, úvodní workshop k mezinárodnímu projektu **Středoevropská paměť Gulagu** ([Central European Memory of the Gulag](#)). Smyslem projektu je využít výsledky plánované expedice do bývalých táborů Gulagu ke vzdělávacím aktivitám, a také prohloubit mezinárodní spolupráci na poli výzkumu represí v Sovětském svazu. Organizátorem je občanské sdružení [Gulag.cz](#). Projekt „Středoevropská paměť Gulagu“ je podpořen Visegrádským fondem, ÚSTR
- **9. 8. 2013**, **Jan Dvořák**, **Adam Hradilek**, referát „Čs. oběti politických represí v SSSR“ na mezinárodním workshopu „Středoevropská paměť Gulagu“, ÚSTR
- **20. - 30. 8. 2013**, **Jaroslav Pinkas**, **Kamil Činátl**, letní škola moderních dějin „Rezistence v soudobých českých dějinách“ pro učitele ZŠ a SŠ, ÚSTR
- **30. - 31. 8. 2013**, **Kamil Činátl**, Hana Havlůjová, Karin Hoření, **Petr Kopal**, Jaroslav Najbert, **Jaroslav Pinkas**, **Vojtěch Ripka**, V. ročník letní školy „Dějepis a rodinná paměť“, ÚSTR
- **5. 9. 2013**, **Petr Blažek**, beseda s Marií Rút Křížkovou s názvem "Svědectví, které nemohlo být vysloveno". Beseda o Chartě 77, editování díla Jiřího Ortena a o působení Křížkové v Etické komisi, ÚSTR, (osob 25), viz <http://www.ustrcr.cz/cs/svedectvi-ktere-nemohlo-byt-vysloveno>

V uplynulém období prezentovalo 10 zaměstnanců ÚSTR na tematických přednáškách, seminářích a konferencích:

- **Martin Jindra**, přednáška „Květnové povstání roku 1945 v Hořelici a Dušnickách“ pro žáky základní školy, Rudná, (osob 50)
- **František Stárek**, pořad „Cáry starých filmů“ a uvedení filmu „Rok bez Magora“ na 21. kulturním festivalu pro Židovskou čtvrť, Boskovice
- **Markéta Doležalová**, **Stanislava Vodičková**, přednáška „Josef kardinál Beran“ na 23. ročníku Akademických týdnů, Nové Město nad Metují
- **Petr Blažek**, uvedení filmu „Hořící keř“ o Ryszardu Siwiewovi a Sandoru Bauerovi na XII. filmovém festivalu Film a dějiny „Čas bezčasí aneb československé a polské dějiny pod tíhou normalizace a agonie totalitní společnosti po roce 1968“, hrad Orlický u Humpolce, viz <http://www.castrum.cz/film-a-dejiny/program/program-po-dnech/>
<http://www.polskyinstitut.cz/?d=program&i=1141&lng=cz>
- **Petr Blažek**, přednáška „Normalizační režim optikou československého disentu“ na XXIII. ročníku libereckého semináře „Informační boj o Československo / v Československu v letech 1945-1989“, Technická univerzita Liberec

- **František Stárek**, uvedení filmu „Rok bez Magora“, kino Heřmanův Městec
- **František Stárek**, pořad „Cáry starých filmů“ na festivalu Woodstock (3 díly), Trutnov
- **Petr Kopal**, přednáška „O filmové a televizní propagandě za normalizace“ na XXIII. ročníku libereckého semináře „Informační boj o Československo / v Československu v letech 1945-1989“, Technická univerzita Liberec
- **Jaroslav Pinkas**, vedení workshopu a přednáška „Didaktické využití normalizační propagandy“ na XXIII. ročníku libereckého semináře „Informační boj o Československo / v Československu v letech 1945-1989“, Technická univerzita Liberec
- **František Stárek**, prezentace cyklu „Fenomén undergroundu“ na 48. mezinárodním filmovém festivalu, Karlovy Vary
- **Rudolf Vévoda**, lektorský úvod k filmu „Popieluszko: Svoboda je v nás“ na XII. filmovém festivalu Film a dějiny „Čas bezčasí aneb československé a polské dějiny pod tíhou normalizace a agonie totalitní společnosti po roce 1968“, hrad Orlík u Humpolce, viz <http://www.castrum.cz/film-a-dejiny/program/program-po-dnech/>
- **Petr Kopal, Jaroslav Pinkas**, přednáška „O filmové a televizní tvorbě za normalizace“ na XII. filmovém festivalu Film a dějiny „Čas bezčasí aneb československé a polské dějiny pod tíhou normalizace a agonie totalitní společnosti po roce 1968“, hrad Orlík u Humpolce
- **František Stárek**, pořad „Cáry starých filmů“, hotel U Branky, Stříbro (30 osob)
- **Petr Kopal, Jaroslav Pinkas**, pásmo filmových ukázek „Proměny atentátu na Heydricha“ v rámci letní školy, kino Aero (105 osob)
- **Jaroslav Pinkas**, přednáška „Rok 1968 optikou normalizační produkce“ pro veřejnost, Podřipské muzeum, Roudnice nad Labem (10 osob)
- **Stanislava Vodičková**, příspěvek „Situace církve po roce 1948 a arcipat Anastáz Opasek“ na přednášce „Anastáz Opasek – 100 let od narození“, Praha – Břevnov
- **Jan Dvořák, Adam Hradilek**, referát „Čs. oběti politických represí v SSSR“ na mezinárodní konferenci „Zákon o odporu rozpadu“: zvláštnosti prózy a poezie Varlama Šalamova a jejich vnímání na počátku 21. století“, Památník národního písemnictví, Praha

Výstavy

- **5. 9. 2013**, výstava Občanského sdružení PANT a ostravského Gymnázia Olgy Havlové, na jejíž anglické verzi se podílel ÚSTR. Výstava se představila v rámci zahájení festivalu Mutual Inspirations, jehož letošní ročník je věnován osobnosti Václava Havla. Výstava je mozaikou vzácných dobových fotografií Bohdana Holomíčka a vzpomínek přátel a spolupracovníků Olgy Havlové a vznikla u příležitosti 80. výročí jejího narození, Washington D.C., USA

Dále pokračují výstavy, které byly vyrobeny v předcházejících letech:

- **19. 9. 2013**, zahájení výstavy **Praha objektivem tajné policie** v rámci společného projektu Asociácie Divadelná Nitra a Ústavu památi národa *Paralelné životy – 20. storočie očami tajnej policie*, Nitra, Slovensko

- **24. 9. 2013**, zahájení výstavy **Praha objektivem tajné policie** v Deutsch-Deutsches Museum v německé Mödlareuthu, která zde bude návštěvníkům přístupná do 24. listopadu, SRN

Publikační činnost

Periodika, sborníky, informační brožury

- Vyšla revue **Paměť a dějiny II/2013**
- Vyšel odborný časopis **Securitas Imperii I/2013**
- Vyšel katalog výstavy **Olga Havlová**. Katalog byl připraven ve spolupráci s PANT o.s.

Knížní publikace

- Vyšla publikace **BAŠTA, J.: Lidové milice 1948 - 1969.**
- Vyšla publikace **VODRÁŽKA, M. Filosofie tělesnosti dějin**. Publikace vyšla v koedici s nakladatelstvím Hermann a synové
- Vyšlo výukové DVD **Normalizace**
- Vyšla kolektivní monografie **Komunističtí intelektuálové a jejich vztah ke KSČ 1948 – 1989. Publikace vyšla v koedici s Technickou univerzitou v Liberci**

Aktualizace internetové stránky ÚSTR <http://www.ustrcr.cz/> (03.07.-24.09.2013)

- Přednášky
 - 10.10.2013 – [Volby 1946](#)
 - 26.09.2013 – [Určení k likvidaci](#)
- Publikace (<http://www.ustrcr.cz/cs/publikace/>):
 - [články Paměť a dějiny 1/2013](#)
 - [anotace a obsah Paměť a dějiny 2/2013](#)
 - [články Securitas Imperii 21 \(02/2012\)](#)
 - [Komunističtí intelektuálové a proměna jejich vztahu ke KSČ \(1945–1989\)](#)
 - [Filosofie tělesnosti dějin](#)
 - [Lidové milice. Nelegální armáda Komunistické strany Československa 1948–1969](#)
 - [DVD Česká společnost 1969–1989 \(výukové DVD věnované období tzv. normalizace\)](#)
- Knihovna Jána Langoše (<http://www.ustrcr.cz/cs/navstivili-nas/>):
 - [Novinky](#) (02.09.2013)
- Navštívili nás, navštívili jsme... (<http://www.ustrcr.cz/cs/securitas-imperii/>)
 - [Setkání mladých pracovníků z institucí historické paměti z celé EU](#), 22. – 25. srpna 2013
 - [Návštěva taiwanské delegace, 26. července 2013](#)

- [Návštívili nás studenti z Florida State University, 22. července 2013](#)
- Zprávy ze zahraničních služebních cest (<http://www.ustrcr.cz/cs/zpravy-ze-zahranicnich-sluzebnich-cest>)
 - [12. září 2013, Slovensko](#), Studium kmenových listů československých vojáků a dalších archivních materiálů ve Vojenském historickém archivu Bratislava
 - [3.–9. září 2013, USA](#), Účast na zahájení Mutual Inspirations Festival 2013 – Václav Havel a jednání s představiteli United States Holocaust Memorial Museum
 - [22.–25. srpna 2013, Litva](#), Setkání při příležitosti European Day of Remembrance for the Victims of Totalitarian Crime
 - [25.–26. července 2013, Německo](#), Odborná historická přednáška Kinokravalle in Prag 1930 (Kinonepokoj v roce 1930) a studium podkladů k projektu Od eutanazie k vyhlazení Židů,
 - [14.–20. července 2013, Ukrajina](#), Studium v archivech, kopie materiálu, setkání s místními spolupracovníky
 - [7.–12. července 2013, Německo](#), Studium archivních dokumentů k projektu Od eutanazie k vyhlazení Židů
 - [25.–28. června 2013, Polsko](#), Jednání s představiteli polských institucí s obdobným předmětem činnosti, jako má ÚSTR
- Konference (<http://www.ustrcr.cz/cs/konference>)
 - 3. 10. 2013 – [Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v protektorátu Čechy a Morava](#)
- Výstavy (<http://www.ustrcr.cz/cs/vystavy>)
 - [Diktatura versus naděje. Pronásledování římskokatolické církve v Československu 1948–1989, 11. října do 28. listopadu 2013](#)
- Projekt: Paměť a dějiny totalitních režimů (<http://www.ustrcr.cz/cs/vzdelavaci-projekt-pamet-a-dejiny-totalitnich-rezimu>)
 - [Pavel Hubačka](#)
 - [Ivo Výborný](#)
 - [Djačuk Václav](#)
 - [Ladislav Bergmann](#)
 - [Natalia Gorbaněvská](#)
 - [Pavel Litvinov](#)
 - [Viktor Fajnberg](#)
 - [Vladimir Dremljuga](#)
 - [Taťána Bajevová](#)
 - [Larisa Bogorazovová](#)
 - [Konstantin Babickij](#)
 - [Vadim Delone](#)
 - [Elijahu Rips](#)
 - [Aldis Cilinskis](#)
 - [Ivan Jachimovič](#)
 - [Anatolij Marčenkoo](#)
 - [Kornel Morawiecki](#)
 - [Teresa Stodolniak-Ordylowska](#)
 - [Eugeniusz Smolar](#)
 - [Joanna Koszyková-Helanedrová](#)
 - [Franziska Groszerová](#)
 - [Toni Krahl](#)

- [Bernd Eisenfeld](#)
- [Ágnes Hellerová](#)
- [Aleksandăr Dimitrov](#)

- Projekt: Odboj a perzekuce křesťanů v době nacismu a komunismu (<http://www.ustrcr.cz/cs/odboj-a-perzekuce-krestanu-v-dobe-nacismu-a-komunismu>)
 - [Hodík, Linhart](#) (1893–1944)
- [Tuháček, Alois](#) (1883–1945) Projekt: Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989
- [Fryč Václav \(1923–1951\)](#)
- Projekt: Dokumentace usmrcených na československých státních hranicích 1948–1989
 - [František Faktor](#) (* 15. 11. 1951, † 30. 10. 1984)
 - [František Gajda](#) (* 30. 11. 1913, † 6. 10. 1950)
 - [Ladislav Vaník](#) (* 6. 6. 1926, † 1. 4. 1951)
 - [Istvan Szabo](#) (* 1933, † 5. 9. 1955)
 - [Antonín Schneider](#) (* 15. 3. 1949, † 9. 10. 1969)
 - [Frank Ralf Prziborowski](#) (* 30. 6. 1959, † 26. 10. 1978)
 - [Gert Michna](#) (* 5. 1. 1953, † 14. 7. 1969)
 - [Michael Kühnel](#) (* 6. 7. 1959, † 19. 12. 1978)
 - [Jozef Kováč](#) (* 9. 12. 1922, † 27. 4. 1957)
 - [Jiří Jirouch](#) (* 16. 2. 1924, † 5. 12. 1951)
 - [František Honetschläger](#) (* 30. 11. 1931, † 13. 5. 1951)
 - [Roman Honetschläger](#) (* 31. 6. 1934, † 13. 5. 1951)
 - [Herman Oser](#) (* 28. 3. 1930, † 13. 5. 1951)

- [Média](#) – nová rubrika
- Vědecká rada
 - [Prohlášení Vědecké rady k článku v Lidových novinách z 20. srpna 2013](#)
 - [Příloha 1: Předseda Vědecké rady odpovídá NOO na otevřený dopis, 17. 8. 2013](#)
 - [Příloha 2: Otevřený dopis NOO Vědecké radě před začátkem prvních evaluací, 16. 8. 2013](#)
 - [Vilém Prečan píše Vědecké radě k otázce své rezignace, 22. 8. 2013](#)

Mezinárodní spolupráce

- **22. – 25. 8. 2013**, účast zástupců ÚSTR a ABS na setkání mladých pracovníků do 35 let z institucí historické paměti z celé EU při příležitosti European Day of Remembrance for the Victims of Totalitarian Crimes v Litvě. Velvyslanectví ČR ve Vilniusu byly nabídnuty výstavy ÚSTR

Ostatní

- **3. 7. 2013**, navštívila ÚSTR a ABS skupina studentů z Kentucky Institute for International Studies, kteří byli v České republice na pětidenním kurzu s tématem „Politiky nenávisti ve 20. století“

- **22. 7. 2013**, navštívila ÚSTR skupina amerických studentů z Florida State University. Pod vedením Dr. Erica Wiebelhaus-Brahma studenti absolvovali v České republice vzdělávací kurz o středoevropském vyrovnávání s totalitní minulostí
- **26. 7. 2013**, navštívila ÚSTR delegace z taiwanské „228 Memorial Foundation“, která se věnuje lidským právům po 2. světové válce. Projevili zájem o výstavu *Praha objektivem tajné policie* a byla předjednána spolupráce s portálem Paměť národa
- **19. – 22. 8. 2013**, pobýval v Praze Aldis Cilinskis, bývalý lotyšský disident, který se v roce 1968 a 1969 odvážil nesouhlasit s okupací Československa. Program jeho návštěvy vrcholil 21. srpna besedou v Knihovně Václava Havla. Setkání pořádal ÚSTR ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla. Návštěva A. Cilinskise proběhla pod záštitou lotyšské ambasády v Praze
- **19. – 20. 8. + 27. – 28. 8. 2013**, malá evaluace ÚSTR 2013
- **5. 9. 2013**, účast ÚSTR na Burze projektů Českých center
- **9. 9. 2013, 2. jednání Vědecké rady**, které se týkalo předběžné evaluace – tedy hodnocení odborné činnosti Ústavu, které je přípravou na velkou, mezinárodní evaluaci. Jeho podstatnou část už provedli členové Vědecké rady během prázdnin. Podle předsedy Adriana Portmanna – von Arburg je dosavadní průběh evaluace úspěšný
- **Petr Blažek**, recenze nového webového portálu IPN o Ryszardu Siwiewi, IPN Polsko, <http://www.ryszardsiwiec.com/oprojekcie.html>

Filmové projekty:

- **Adam Hradilek**, spolupráce na dokumentárním filmu „Nebe v podzemí“ režiséra Jana Rendla, poskytnutí šesti nahrávek s pamětníky tzv. Skryté církve, Praha
- **Martin Jindra**, spolupráce při natáčení „Círky v nacistické a komunistické totalitě“, Český rozhlas Praha
- **Martin Jindra**, spolupráce při natáčení „Cesty víry“ s politickou vězeňkyní Miluškou Havlůjovou, ČT 1

Grant D 21

- **23. 8. 2013, Jaroslav Najbert**, prezentace projektové výuky na školách v rámci dvoudenního semináře v Liberci „Informační boj o Československo/v Československu
- **Petra Petříková, Martin Valenta**, průběžná jednání s MF. Dosaženo schválení rezortního rozpočtového opatření ohledně povolení investice v OPVK – pořízení webového portálu projektu „Dějepis v 21. století“ - D21 (OPVK). Následně ze strany ÚSTR smlouva podepsána. Práce na tvorbě portálu začnou k 1. 10. t. r

- **5. 9. 2013**, tisková konference k vydání multimediálního DVD „Česká společnost 1969-1989“. Novinářům představili novou výukovou pomůcku manažer projektu **Martin Valenta**, hlavní metodik projektu **Jaroslav Pinkas** a koordinátor projektové výuky **Jaroslav Najbert**. Dne 5. září začala také distribuce DVD do všech základních a středních škol v České republice. Mediální ohlas v ČT1, ČT24, Idues, Radiožurnálu, ČTK

Oral history

- **10. 7.2013, Jan Dvořák, Adam Hradilek**, natočen rozhovor s pamětnicí (Zina Žantová, nar. 1929), dcerou Antonína Vodsedálka, vězně sovětských pracovních táborů, Vysoké nad Jizerou
- **22. 8. 2013, Jan Dvořák**, natočen rozhovor s pamětníkem (Václav Příbyl, nar. 1923) příslušníkem čsl. vojenské jednotky, členem tajné mise vyslaným do sovětských pracovních táborů, Praha

Činnost nad rámec plánu na rok 2013

- **7. 7. - 20. 9. 2013, Milan Bárta**, vernisáž výstavy „Rok 1968 v Milovicích“, Milovice viz <http://www.mesto-milovice.cz/vernisaz-vystavy-rok-1968/gs-1147/p1=6433>
- **25. 7. 2013, Pavel Zeman**, přednáška „Böhmischer Salon V Die Prager Tonfilmaffäre 1930 - eine weitere Skandalgeschichte, Mnichov, SRN
- **7. 8. 2013, Milan Bárta**, odborný referát k filmu „Ve stínu“ pro zahraniční studenty Ústavu jazykové a odborné přípravy UK Praha
- **8. 8. - 15. 9. 2013, Milan Bárta**, vernisáž výstavy „Augustové ohlasy“ o okupaci Československa v srpnu 1968, Malokarpatské muzeum Pezinok viz <http://www.muzeumpezinok.sk/fotogaleria.php?type=f&id=1868&r=3>

Vystoupení zaměstnanců Ústavu v médiích:

Petr Blažek

5. 6. 2013, rozhovor „Roman Berbr, který chce být druhým mužem fotbalu, sloužil u StB“, internetový portál – on line:

<http://www.denikinsider.cz/roman-berbr-ktery-chce-byt-druhym-muzem-fotbalu-slouzil-u-stb/?eid=569> a <http://sport.aktualne.centrum.cz/tajemstvi-lorda-voldemorta-prasklo-berbr-slouzil-u-stb/r~0e61c35ccdf011e2b792002590604f2e/>

Milan Bárta

20. 8. 2013, rozhovor o obětech invaze vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968, deník SMER, deník Korzár

29. 8. 2013, rozhovor o událostech roku 1968 v Československu s maďarským novinářem Alexem Toshkovem, ÚSTR

30. 8. 2013, rozhovor o knize „Byl jsem dětský špion“ s americkým novinářem Martinem Ferkem, ÚSTR

Petr Blažek

11. 8. 2013, rozhovor o Janu Palachovi, ČRo Radiožurnál on-line:

<http://www.rozhlas.cz/zpravy/historie/zprava/jan-palach-chtel-v-roce-1969-obsadit-ceskoslovensky-rozhlas-a-vyzvat-ke-stavce--1244820>

8. 9. 2013, rozhovor o Ryszardu Siwiewci a živých pochodních v sovětském bloku, ČT 1 a ČT 24, Události on-line:

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/241155-krik-prosteho-cloveka-ubehlo-45-let-od-sebeupaleni-ryszarda-siwiece/>

12. 9. 2013, rozhovor o Ryszardu Siwiewci a živých pochodních v sovětském bloku, ČT 1 a ČT 24, Události on-line

<http://www.ceskatelevize.cz:8008/porady/10101491767-studio-ct24/213411058270912/>

Ladislav Kudrna

24. 8. 2013, rozhovor „Bojovali za vlast, ale vlast za ně ne, aneb o péči o válečné veterány, letce v ČSSR a ve Velké Británii“ pro pořad Historie Plus, ČRo Plus

Jaroslav Pinkas

29. 8. 2013, rozhovor o letní škole na ÚSTR, ČRo

František Stárek

3. 7. 2013, prezentace cyklu „Fenomén undergroundu“ na 48. mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech, ČT1

Jiří Urban

29. 8. 2013, rozhovor o událostech roku 1968 v Československu s maďarským novinářem Alexem Toshkovem, ÚSTR

Stanislava Vodičková

23. 8. 2013, natočení příspěvku do dokumentu o perzekuci církve na příkladu P. Josefa Toufara, Slovenská televízia

Pavel Zeman

23. 7. 2013, rozhovor „Poslední šance. V Německu chtějí dostat před soud ještě žijící nacisty“, Český rozhlas – Radiožurnál

5. 8. 2013, rozhovor „Osudy československého měnového zlata ve 20. století“, Frekvence 1

12. 8. 2013, vystoupení v reportáži „Zemřel válečný zločinec László Csatáry“, Události ČT1

13. 8. 2013, rozhovor o veliteli židovského ghetta v Budapešti László Czatárym „Historik. Deportovaní Židé z Košic byli až na výjimky ihned zabiti“, internetový portál www.Denik.cz